

Mgr Damian Bara

Alternatywne metody rozwiązywania sporów budowlanych

Streszczenie

Celem dysertacji jest analiza przepisów i literatury odnoszących się do alternatywnych metod rozwiązywania sporów (dalej ADR) w kontekście ich zastosowania do rozwiązywania sporów wynikłych na gruncie prawa budowlanego. Wynikiem pracy jest zweryfikowanie i potwierdzenie tez badawczych postawionych w niniejszej rozprawie doktorskiej.

Rozprawa zawiera tezę podstawową i dwie tezy pomocnicze. Teza główna obejmuje próbę wykazania, że ADR-y znajdują zastosowanie w przypadku rozwiązywania sporów powstałych na gruncie prawa budowlanego. Z uwagi na charakterystykę prawa budowlanego oraz brak syntetycznych przepisów odnoszących się do powyższej problematyki celowym było podjęcie tego zagadnienia i dokonanie stosownych analiz pozwalających na wykazanie słuszności postawionej tezy głównej. Pierwsza z tez pomocniczych odnosi się do wykazania słuszności stwierdzenia, że zastosowanie ADR-ów w rozwiązywaniu sporów wynikłych w trakcie realizacji inwestycji budowlanej stanowi dobrą praktykę postępowania pomiędzy przedsiębiorcami branży budowlanej. Z kolei celem drugiej tezy pomocniczej jest próba wykazania, że przepisy z zakresu postępowania polubownego zawarte w Warunkach Kontraktowych FIDIC z 1999, w przeciwieństwie do krajowych unormowań dotyczących ADR i ich zastosowania w prawie budowlanym, w sposób szczegółowy regulują procedurę rozwiązywania sporów wynikłych w trakcie realizacji inwestycji budowlanej, co z kolei przemawia za ich praktycznym wykorzystaniem.

Podstawową metodą badawczą, która znalazła zastosowanie przy opracowywaniu niniejszej rozprawy doktorskiej jest metoda dogmatyczno – prawna uwzględniająca powszechnie stosowane metody wykładni aktów normatywnych, tj. wykładnię językową, systemową oraz funkcjonalną. Zastosowanie tej metody badawczej umożliwi dokonanie analizy przepisów poświęconych negocjacom, mediacji oraz arbitrażowi. W przypadku niektórych zagadnień zastosowanie znalazła również wykładnia historyczno- prawna, która umożliwi przedstawienie genezy oraz ewolucji zarówno ADR-ów jak i przedstawienie genezy rozwoju prawa budowlanego w Polsce. Pomocniczo zastosowana została metoda komparatystyki prawniczej. Konieczność zasięgnięcia do rozwiązań wykształconych w innych systemach prawnych wynika przede wszystkim z braku regulacji prawnej dotyczącej

zastosowania ADR w prawie budowlanym jak i braku literatury krajowej obejmującej swoim zakresem przedmiot rozważań niniejszej dysertacji.

Praca składa się ze wstępu, czterech rozdziałów wraz z podrozdziałami oraz zakończenia. Każdy z rozdziałów został podzielony na podrozdziały, a te z kolei na mniejsze jednostki redakcyjne pozwalające na zachowanie przejrzystego schematu dysertacji.

Rozdział pierwszy ma charakter teoretyczny i został poświęcony zagadnieniom wstępnym. Celem zachowania przejrzystości, rozdział ten został podzielony na dwie części. Pierwsza część dotyczy genezy i rozwoju ADR ze szczególnym uwzględnieniem zmian wynikających z rosnącą popularnością tych metod rozwiązywania sporów. Druga część rozdziału dotyczy będzie prawa budowlanego. Przedstawiona została procedura kształtowania się prawa budowlanego poczynając od okresu zaborów, poprzez II Rzeczpospolitą, okres powojenny aż do czasów współczesnych.

Rozdział drugi poświęcony został negocjacom, ze szczególnym uwzględnieniem negocjacji w sporach budowlanych. W tym rozdziale przedstawiono kwestie terminologiczne dotyczące negocjacji, założenia negocjacji oraz omówiono negocjacyjny tryb kształtowania porozumienia. W rozdziale tym została także poruszona kwestia negocjacji w kontekście rozwiązywania sporów powstałych na gruncie realizacji inwestycji budowlanej.

Trzeci rozdział w całości koncentruje się na instytucji mediacji. Omówiono regulację prawną z zakresu mediacji w Polsce, w tym w szczególności podjęto próbę analizy przepisów dotyczących mediacji w poszczególnych dziedzinach prawa, jak i poruszona została kwestia z tym związana na przykładzie wybranych państw. Przedstawiony został także zakres przedmiotowy mediacji, podstawowe zasady mediacji, przybliżono istotne kwestie związane z postępowaniem mediacyjnym czy też formami zakończenia mediacji. Rozdział ten odnosi się także do zastosowania mediacji w sporach budowlanych oraz porusza kwestię mediacji w relacji do warunków kontraktowych FIDIC.

Tematyka ostatniego rozdziału koncentruje się wokół instytucji arbitrażu, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania arbitrażu w kontekście rozwiązywania sporów powstałych w trakcie realizacji inwestycji budowlanej. W rozdziale tym przedstawiono m.in. istotę i charakter arbitrażu, podstawowe założenia arbitrażu, rolę stron, kwestie zdatności arbitrażu, zapisu na sąd arbitrażowy jak i wszelkie kwestie proceduralne związane z tą instytucją ADR. Jako ostatnie zagadnienie przedmiotowego rozdziału odniesiono się do regulacji dotyczącej arbitrażu zawartej w Warunkach Kontraktowych FIDIC. Z uwagi na zakres tematyczny, poruszono także kwestię związaną z postępowaniem przed Komisją Rozjemczą w świetle regulacji zawartej w Warunkach Kontraktowych FIDIC, stanowiącą etap poprzedzający arbitraż.

W zakończeniu dokonano końcowej analizy tematyki pracy w kontekście podjętych tez badawczych.